

var den fattige, og navnlig Huusmandsstanden, som havde størst Fortjeneste af at opdyrke He-derne. Jeg troer imidlertid ikke, at det er heldigt, at en Huusmand faaer et Stykke her Hebe til Opdyrkning; jeg har meget sjelden seet nogen Frugt deraf, naar Heben ikke har været forenet med god Jord. Hvor man derimod har seet, at der er foretaget Opdyrkning af større Hebestrækninger, der er Dyrlningen som oftest foregaaet i det Større; hvor der f. Ex. er anlagt Dampbrænderier eller deslige, har man seet, at flere hundrede Tønder Land Hebe meget hurtigt ere bleve til god og frugtbar Jord. Jeg troer derfor, at det kunde være ligesaa heldigt, at man i enkelte Tilfælde kunde sammenlægge flere hundrede Tønder Land Hebe, som det kan være, at man paa enkelte Steder kan udskyffe, og jeg antager altsaa, at det vilde være ønskeligt, om man i dette Lovforslag ogsaa kunde optage nogle Bestemmelser om Sammenlægning.

H. Jensen: I Anledning af, at den høitærede Minister yttrede, at man ad administrativt Veie holdt paa, at 2 Tønder Hartkorn vare en Gaard, skal jeg tillade mig at erindre om, at jeg allerede, da jeg første Gang havde Ordet i denne Sag, nævnte, at Circulairet fra Indenrigsministeriet af 30te November 1852 fastsætter een Tønde Hartkorn som en Gaard. Jeg skal ogsaa tillade mig at henlede den høitærede Ministers Opmærksomhed paa et Punkt i samme Circulaire, som handler om de Bevillinger, der ville kunne faaes, naar man vil udskyffe yderligere, end i Circulairet er bestemt, idet jeg navnlig skulde ønske, at Betalingen for disse Bevillinger bortfaldt; det synes urigtigt at tage en Skat i saadanne Tilfælde, da det jo kan være, at denne Skat efter Omstændighedene kan falde temmelig haardt. Med Hensyn til hvad den ærede sidste Taler bemærkede, mod hvad jeg tidligere havde udtalt om de 40 Tønder Land, skal jeg indskrænke mig til den Paastand, at jeg troer, at de, der nogie ville

overveie disse Forhold og søge tilstrækkelig Kundskab om dem, ville erkjende, hvad jeg allerede tidligere har sagt, at der vil kunne gives Tilfælde, hvor 40 Tønder Land geometrisk Maal baade ere mere end to Tønder Hartkorn og mere end 20 Tønder Land boniteret Jord.

Jørgensen: Jeg vil endnu tillade mig at gjøre et Par Bemærkninger ved det foreliggende Forslag. Den næstsidste Taler anførte, at det i Regelen ikke vilde være heldigt, at en Huusmand fik Hebe til Opdyrkning; men hvis han vil besøge afskillige af Hebeegnene i Ringkjøbing Amt, vil han maaskee derved komme til en anden Betragtning. Der kan paavises Egne, i hvilke Huusmand have kjøbt Hebelodder, hvorpaa de fra først af ikke kunde holde en Ko, men hvor de efter Forløbet af 10 Aar eller saa omtrent have faaet deres Hebelod opdyrket saaledes, at deres Bedrift svarer til en almindelig Bondegaard's Bedrift, og forsaavidt altsaa de Regler, som følges med Hensyn til Udskyfning, lægge Hindringer i veien for, at saadanne Hebelodder kunne blive udparcellerede, anseer jeg det for uheldigt. Derimod er jeg ikke enig med den ærede Rigsdagsmand for Thisted Amts 3die Valgkreds (Mergaard) i, at Sammenlægning vilde være anbefalelig. Jeg kommer bestandig til, naar man taler om disse Hovedprinciper, hvortil jeg regner den bundne Rente-fods Ophævelse, Sammenlægning af Jord osv., at tænke mig en Tilstand, forarsaget ved Pengekrisen, Arig eller noget Saadant, som kunde gjøre en saadan Forandring i de bestaaende Forhold, at noget lignende kunde indtræde som det, der har bragt de nuværende Gudsforhold tilstede, og det er det, jeg troer, at den nuværende Maalestok for Sammenlægning og Udskyfning afgiver et Værn imod. Jeg er derfor i det Hele taget mod en større Frihed med Hensyn til Sammenlægning, idet jeg troer, at Samfundets Vel i det Hele taget — ikke den enkelte Persons — er bedst beskyttet ved de Regler, som nu følges.